Arhivska oznaka:
HR-DASK-714

Naslov:
Janeš, Želimir (arhivski fond, 1947-2001)

Vrijeme nastanka:
1947-2001 g.

Razina:
Fond

Klasifikacija:
K.3. - Osobni arhivski fondovi

Sadržaj:
Fond sadrži bibliografske zapise o akademskom kiparu Želimiru Janešu, zatim projekte i idejna rješenja izložbi Želimira Janeša te njegovu korespondenciju. Nadalje, fond obuhvaća i manji dio medalja, plaketa i taktila, potom fotografije kiparevih radova, kao i portreta Želimira Janeša. U fondu se nalaze katalozi i pozivnice na izložbe Želimira Janeša, zatim knjige, časopisi, novine i novinski članci koji bilježe tekstove o djelima i izložbama, zatim ilustracije akademskoga kipara Želimira Janeša, kao i osvrte te razgovore s umjetnikom.

Količina:
0.9 Metar

Vrsta gradiva:
Spisi

Katalozi

Fotografije

Skice umjetničkih djela

Knjige

Plakati

Novine

Medalje

Taktilne medalje

Plakete

Pozivnice

Časopisi

Jezik:
Hrvatski

Pismo:
Latinica

Posjednik:
Državni arhiv u Sisku

Licenca:
Javno dobro

Mjesto (grad/općina):
SISAK

ZAGREB

Oznaka arhiva:
HR-DASK

Povijest:
Fond je preuzet od samog kipara Želimira Janeša temeljem promemorije (br. 235-1/97) iz umjetnikova atelijera na Akademiji likovne umjetnosti u Zagrebu 22. 7. 1994. godine. Preuzimanje je zabilježeno u Knjigu primljenog arhivskog gradiva pod rednim brojem 186.
Arhivistički je obrađen 2024.g. te je za njega, kao obavijesno pomagalo izrađen sumarni inventar 2025. godine.

Status dostupnosti:
JAVNO

Napomene:
Opća napomena
Osobni podaci: NE;Autorska prava : NE

Napomena o sređenosti
Arhivistički sređeno (Snježana Žegor)

Napomena o tvarnim značajkama
Dokumenti, medalje, taktili, plakete i fotografije u dobrom su stanju.

Napomena o objavljivanju
Umnožavanje i objavljivanje gradiva ovog fonda dozvoljeno je u skladu sa Zakonom o arhivskom gradivu i arhivima (NN 61/2018., 98/2019., 114/2022., 36/2024 .) kao i Pravilnikom o korištenju javnog arhivskog gradiva (NN 121/2019.) na pisani zahtjev korisnika.

Napomena o objavljivanju
Objava u Zborniku DASK, Ad Acta 6, 2025.

Biografija/povijest
Želimir Janeš rođen je 12. prosinca 1916. godine u Sisku. Nakon završetka Srednje škole za umjetnost i obrt 1937. u Zagrebu, upisuje se na zagrebačku Akademiju likovnih umjetnosti gdje je 1941. diplomirao kiparstvo u klasi profesora Frane Kršinića, dok je kod Ive Kerdića 1938./1939. učio malu plastiku (medaljarstvo). Godine 1941./1942. polazi specijalku kod Ivana Meštrovića, a 1945./1946. kod Antuna Augustinčića. Svojem prvom učitelju Frani Kršiniću postaje suradnik u njegovoj Majstorskoj radionici od 1950. do 1955. Nastavnik je u Višoj obućarskoj školi u Zagrebu od 1953. do 1963., a u razdoblju od 1956. do 1960. i u Školi primijenjene umjetnosti. Od 1961. godine docent je, od 1974. redoviti profesor i voditelj fakultativnoga tečaja za sitnu plastiku na zagrebačkoj Akademiji gdje u svojem atelijeru poučava i nakon umirovljenja 1987. godine. Preminuo je u Zagrebu 22. siječnja 1996. godine.
S istančanim osjećajem za materijal - kamen i drvo - te finoću obrade pod Kršinićevim utjecajem isprva izvodi djela izrazito intimističkoga obilježja s temom djece, očinstva i materinstva (Prvi napor, 1948.; Prvi korak, 1949.; Spomenka, 1952.; Otac i sin, 1954.). Istodobno sažima forme po uzoru na egipatsku skulpturu (Glava žene, 1955.) te na tragu Constantina Brancusija reducira kompoziciju do granica apstrakcije (Trudnica, 1953.; Manekenka, 1954.).
Nadahnut oblicima iz prirode posvećuje se sitnoj plastici. Eksperimentirajući s raznovrsnim materijalima (bronca, kamen, drvo, staklo, kristal, sedef, zlato, srebro, poliester, koralj, bjelokost) oblikuje »plastiku u očištu kratke distance« (Josip Bratulić) te uvodi pojam taktile kojim označuje formu namijenjenu držanju na dlanu, kiparski oblikovanu tako da ističe osjet strukture i volumena (a-b Taktilni oblici, 1949.; Kupska

taktila, 1953.; Likovni znak, 1963.; Artefakt modulator, 1966.; Lebdjelice, 1977.). Surađuje s Udrugom slijepih i slabovidnih osoba u Tiflološkom muzeju te stvara apstraktne organske asocijativne oblike pogodne za likovno-pedagoški rad s hendikepiranim osobama, osobito za proširenje njihovih spoznajnih mogućnosti i doživljaja okoline osjetom (Forma ribljeg pokreta, 1979.; Jedro–ptica–cvijet, 1982.). Realističkim Autoportretom (1952.) potvrdio se kao vrstan portretist, što je posebice izraženo u njegovu medaljarskom opusu kojim se intenzivno počinje baviti 1960-ih. Inzistirajući na kiparskom eksperimentu, taktilnosti i suvremenoj formi, ukinuo je granicu između skulpture i medalje koju počinje oblikovati kao samostojeću skulpturu. Njegove plakete i medalje, taktilni volumeni, stajaćice, pokaznice i skulpturalne spomenice dodjeljivane su kao nagrade (Nagrada Saveza likovnih umjetnika Jugoslavije, 1963.; Korablja Marka Marulića, 1970.; Nagrada Juraj Križanić, 1981.; Večernjakova ruža, 1995.) ili posvete (Posveta Ljubi Karamanu, 1967.; Skitnje Matka Peića, 1969.; Milka Trnina – hrvatski slavuj, 1971.; Slavonska šuma, 1974.; Vrata hrvatske pismenosti, 1988.).
Istodobno je oblikovao uzorke za srebrnjake i zlatnike (Jubilej Filozofskog fakulteta, 1969.; Nikola Tavelić, 1970.; Sisak – 22. lipanj, 1980.; Josip Juraj Strossmayer, 1984.).
Izvodio je i spomenike namijenjene javnomu prostoru - u Zagrebu fontanu Naše more (1937., postavljena 1947. na ugao Šubićeve i Zvonimirove ulice) sa zoomorfnim prizorima u kamenom reljefu i reljef Mirenje za postolje spomenika Ivana Frangeša kralju Tomislavu (1948.) - također s profinjenim osjećajem za okoliš, ambijentalnu skulpturu s prizorima iz svakidašnjice (Špekulaš u Sisku, 1953.) i s mitološkom tematikom (Amfibioni u Vučedolu, 1960.; Baba Roga u Hušnjakovu u Krapini, 1977.), naglašena ludičkoga obilježja (Vita! Vita! u Dubrovi kraj Labina, 1988.). Oblikovao je spomenike na temu II. svjetskoga rata u Novom u Vinodolu (1951.), Gomirju (1952.), Vukovaru (1955.), Zagrebu (1966.), Hrvatskoj Kostajnici (1981.) te monumentalni betonski spomenik I. partizanskomu odredu Debeli brijest u šumi Brezovici kraj Siska (1981.).
U suradnji s Josipom Bratulićem izveo je u razdoblju od 1977. do 1983. Aleju glagoljaša (1983. Nagrada Marko Marulić Čakavskoga sabora), kiparski kompleks koji obuhvaća od Roča do Huma postavljenih 8 skulptura i kiparskih cjelina u kamenu: Stup Čakavskog sabora, Stol Ćirila i Metoda, Katedru Klimenta Ohridskog, Vidikovac Grgura Ninskog, Zid hrvatskih protestanata i heretika, Uspon istarskog razvoda, Odmorište žakna Jurja, Stup otpora te 12 brončanih plaketa (Humski kalendarij na vratima Huma) koje istodobno kiparski interpretiraju oblike glagoljičkoga znakovlja i istaknute osobe istarske i hrvatske povijesti. Aleja je zbog svojega kreativnoga dosega i bogatstva asocijacija jedan od likovno najdomišljenijih parkova skulpture u nas.
Samostalno je izlagao u Zagrebu (1953. s Brankom Ružićem, 1972. s Vladimirom Štovičekom, 1980., 1984. - 1985., 1990., 1995.), Sisku (1969., 1980., 1985, 1988.), Karlovcu, Šibeniku, Dugoj Resi, Labinu (sve 1969.), Splitu (1971.), Krškom (1972.), Ljubljani (1972. s Vladimirom Štovičekom), Vinkovcima (1972. sa S. Strieglom), Novoj Gradiški, Prizrenu, Slavonskoj Požegi (sve 1973.), Našicama (1975.), Celju (1976. s Ivanom Antolčićem i Slavom Strieglom), Dubrovniku (1980.), Samoboru (1984.), Iloku, Vukovaru (obje 1985.), Opatiji (1985. s Franom Parom), Zaprešiću (1986.), Roču, Pazinu (retrospektiva), Buzetu (sve 1989.) i Klanjcu (1994.), a posmrtno mu je 1997. priređena izložba u Zagrebu. Njegova djela izlagana su na izložbama ULUH-a (Udruženja likovnih umjetnika Hrvatske) od 1948., Zagrebačkom salonu (1966., 1970. i 1974.), izložbama jugoslavenske likovne umjetnosti (Beirut i Bagdad 1967.), izložbama portreta u Tuzli (1967. – nagrada, 1971., 1976.), izložbama društva FIDEM (Fédération internationale de la médaille) u Pragu 1969., Kölnu 1971., Helsinkiju 1973., Krakovu 1975.i Budimpešti 1977.), izložbama ULUPUH-a (Udruženja likovnih umjetnika i primijenjenih umjetnika Hrvatske, (1970.), na bijenalnim izložbama u Barceloni (1971.) i Ravenni (1979., 1988.), izložbi hrvatske medalje i male plastike u Berlinu (1981., 1986.) i Triennalu hrvatskoga kiparstva (Zagreb 1982., 1985. i 1994).
Suutemeljitelj je kiparske kolonije Forma Prima u Krapini 1973. te 1980. Memorijala Ive Kerdića na kojem izlaže u Zagrebu (1981.) i Osijeku (1984. – nagrada, 1987. - 1993). Sudjelovao je na izložbama primoštenske (1979. - 1982., 1985./1986, 1988, 1991, 1993./1994.) te Iločke kolonije (Ilok i

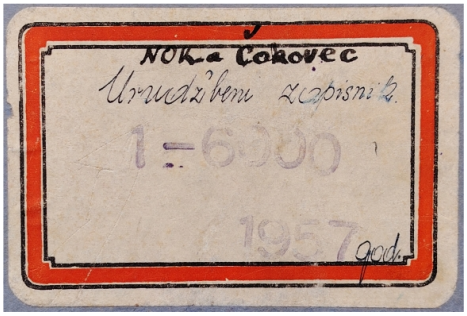
Vinkovci 1982., Osijek 1983., Ilok 1985., Zagreb 1992., Osijek i Belišće 1993.), kao i Mediteranskoga simpozija u Dubrovi kraj Labina (1988.).
Bavio se izvedbom muralnih grafita (Bankarstvo u Sisačkoj banci u Sisku 1965; Lovačka pastorala u Vili Zagorje u Zagrebu 1966)., likovnom opremom motornih brodova Jugoslavija, Jedinstvo i Jadran (1956./1957.) te arhitekturom (neizvedeni projekt za crkvu u Boki kotorskoj prema glagoljičkom grafemu az, sa Željkom Kovačićem) i urbanističkim problemima (neizvedeni projekt za trg u Krku, s Antom Vulinom).
Pisao je o svojem radu u Riječima 1978. te o Meštroviću kao učitelju u Školskim novinama 1983. godine.
Od 1983. godine Želimir Janeš bio je izvanredni, od 1991. redoviti član HAZU-a (Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti). Donirao je Sisku 110 svojih djela 1981. godine te mu je u gradu Sisku 1984. dodijeljen atelijer uz prigodnu izložbu u Muzeju Sisak. Dobitnik je Nagrade Vladimir Nazor za životno djelo 1989. Želimir Janeš snažno je utjecao na mlađu generaciju hrvatskih medaljara poput Zdravka Brkića, Damira Mataušića i Željka Zime te ostvario znatan doprinos razvoju male plastike i medaljarstva u nacionalnim i međunarodnim razmjerima.
U produkciji Školskoga programa HTV-a je 1994. snimljen film Marijana Adanića Želimir Janeš – svijet četiriju dodira.

Obavijesno pomagalo
Nakon arhivističke obrade izrađen je 2025.g. sumarni inventar prema normama: ISAD (G). Opća međunarodna norma za opis arhivskoga gradiva. Drugo izdanje. Zagreb, Hrvatski državni arhiv, 2001.
i ISAAR (CPF). Međunarodna norma arhivističkog normiranog zapisa za pravne i fizičke osobe i obitelji. Drugo izdanje. Zagreb, Hrvatski državni arhiv, 2006.

izradila: Snježana Žegor

Lokacija izvornika
Spremište DASK, A 1

Preuzimanje
Fond je preuzet od samog kipara Želimira Janeša temeljem promemorije (br. 235-1/97) iz umjetnikova atelijera na Akademiji likovne umjetnosti u Zagrebu 22. 7. 1994. godine. Preuzimanje je zabilježeno u Knjigu primljenog arhivskog gradiva pod rednim brojem 186.

Arhivska oznaka:
HR-DAM-15

Naslov:
Narodni odbor kotara Čakovec (arhivski fond, 1945-1962)

Vrijeme nastanka:
1945-1962 g.

Razina:
Fond

Klasifikacija:
A.5.4. - Kotarska uprava (1945-1990)

Sadržaj:
Gradivo fonda s obzirom na djelatnost koju je obavljao stvaratelj može se podijeliti na sljedeće cjeline: opći poslovi, radni odnosi, unutrašnji poslovi, privreda, financije, zdravstvo, socijalna zaštita, prosvjeta, znanost i kultura, pravosudna uprava.

Količina:
93 Dužni metar

179 Knjiga

21 Kutija

1793 Svežanj

Vrsta gradiva:
Spisi

Knjige

Plakati

Jezik:
Hrvatski

Slovenski

Mađarski

Srpski

Njemački

Pismo:
Latinica

Posjednik:
Državni arhiv za Međimurje

Licenca:
Javno dobro

Mjesto (grad/općina):
Čakovec (ČAKOVEC)

Oznaka arhiva:
HR-DAM

Povijest:
Stvaratelj je započeo djelovati 1945. godine kao tijelo regionalne uprave na

području kotara Čakovec. Od 1955. godine njegovo djelovanje proteže se i na tada ukinuti kotar Prelog. Stvaratelj je djelovao do 1962. godine kada je ukinut, te njegovo djelovanje nastavlja novoosnovana općina Čakovec kao pravni sljednik.

Status dostupnosti:
JAVNO

Napomene:
Napomena o sređenosti
Osnovno sređeno

Napomena o objavljivanju
Odobrena je objava onoga gradiva čiji sadržaj ne podliježe Općoj uredbi o zaštiti podataka (GDPR), odnosno Zakonu o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (NN 42/18). Samo za osobnu uporabu i istraživački rad. Reproduciranje zabranjeno. Izrada digitalnih i tiskanih reprodukcija na zahtjev (kopiranje ili skeniranje cjelovitog rada dopušteno je uz pisanu suglasnost autora).

Napomena o distribuciji
Umnožavanje je dozvoljeno sukladno Pravilniku o korištenju arhivskog gradiva i Pravilniku o radu čitaonice Državnog arhiva za Međimurje.

Obavijesno pomagalo
Privremeni popis

Lokacija izvornika
Državni arhiv za Međimurje

Preuzimanje
Ugovor o razgraničenju i preuzimanje prava i obaveza nastalih razgraničenjem DAVŽ i DAM, 4. rujna 2008. godine (KLASA: 612-06/08-01/5 i URBROJ: 2186-26-01-08-1).
Zapisnik o primopredaji arhivskog gradiva 14.5.2009. (KLASA: 612-06/09-06/05 i URBROJ: 2109-16-09-05) između DAVŽ-a i DAM-a. Predane su četiri spisovodstvene evidecije stvaratelja.
Zapisnik o primopredaji arhivskog gradiva 20.11.2012. (KLASA: 612-06/12-01/8 i URBROJ: 2186-75-01-12-1) između DAVŽ-a i DAM-a. Predan je „Popis konfiscirane imovine s područja Međimurja”.

Vrsta zapisa:
Tekst

Vrsta sadržaja:
Tekstualni dokumenti

Arhivska oznaka:
HR-DAM-23

Naslov:
Narodni odbor općine Čakovec (arhivski fond, 1955-1963)

Vrijeme nastanka:
1955-1963 g.

Razina:
Fond

Klasifikacija:
A.5.6. - Općinska uprava (1945-1990)

Sadržaj:
S obzirom na činjenicu da je stvaratelj predstavljao najviše tijelo državne vlasti na lokalnom nivou te je djelovao u svim područjima javnog života gradivo nastalo kao rezultat njegova djelovanja vrlo je raznoliko i sadržajno bogato. Najznačajniju seriju u gradivu čine tzv. Općí poslovi koji obuhvaćaju sjedničke zapisnike Narodnog odbora, njegovih savjeta i komisija, odluke i rješenja nastalih njihovim djelovanjem, opće naputke i akte nastale postupanjem prema zakonima i propisima, te razne odluke i rješenja proizašle iz zakonskog postupanja. Sljedeću seriju čine Radni odnosi koji obuhvaćaju dokumentaciju poput tarifnih pravilnika, pravilnika o plaćama, razne evidencije o kadrovskoj problematici, te razna rješenja i odluke vezano uz radne odnose i prava iz istih odnosa koja su se odnosila na zaposlenike Narodnog odbora, javnih ustanova i poduzeća. Serija Unutrašnji poslovi sadrži dokumentaciju poput raznih predmetnih spisa iz područja opće sigurnosti, općih poslova, te matičarstva i vatrogastva. Serija Privreda je opsežna i obuhvaća dokumentaciju poput društvenih planova općine Čakovec, njezinih ustanova i poduzeća, predmetnih spisa o gospodarskim granama (rudarstvo, industrija, zanatstvo...), te dokumentaciju poput građevinskih dozvola, projektne dokumentacije, zapisnike o nadzorima pojedinih grana privrede od inspekcijksih tijela, njihova rješenja, izvještaje i sl. Serija Financije sadrži dokumentaciju poput predmetnih spisa iz područja financija (materijalno poslovanje, proračun, završni računi, fondovi...), završne račune općine Čakovec, planove budžetskih fondova, porezna rješenja sa prilozima (ugovori, itd.), te predmetne spise iz područja imovinsko-pravnih poslova (agrarna reforma, komasacija, arondacija, eksproprijacija, itd.) i geodetsko-katastarskih poslova. Serija Zdravstvo sadrži predmetne spise iz oblasti zdravstva (bolnička služba, vanbolnička služba, itd.), razne stručne naputke, te dokumentaciju poput rješenja o osnutku zdravstvenih ustanova i sl. Serija Socijalna zaštita sadrži raznoliku dokumentaciju poput raznih evidencija i tabelarnih prikaza o statističkim pokazateljima, akata o osnivanju socijalnih ustanova, predmetne spise iz područja socijalne zaštite (zaštita obitelji i odraslih osoba, starateljstvo, zaštita ratnih vojnih invalida...) te zapisnike, izvještaje i sl. Serija Znanost, prosvjeta i kultura sadrži dokumentaciju poput izvještaja prosvjetnih i kulturnih ustanova, zapisnika o nadzorima prosvjetnih ustanova, izvještaja o radu prosvjetnih i kulturnih ustanova, raznih zbirnih izvještaja i tabela, predmetne spise iz područja školstva, kulturne baštine, izložbi, fizičkog odgoja i sporta i sl. Serija Poslovi pravosudne uprave sadrži predmetne spise iz pravosuđa (organizacija sudstva, sudskog poslovanja,..). Serija obrana sadrži predmetne spise vezano uz opće poslove.

Količina:
50 Dužni metar

590 Kutija

16 Knjiga

Vrsta gradiva:
Knjige

Spisi

Plakati

Jezik:
Mađarski

Njemački

Slovenski

Srpski

Hrvatski

Pismo:
Latinica

Ćirilica (srpska)

Posjednik:
Državni arhiv za Međimurje

Licenca:
Javno dobro

Mjesto (grad/općina):
Čakovec (ČAKOVEC)

Oznaka arhiva:
HR-DAM

Povijest:
Narodni odbor općine Čakovec započeo je s djelovanjem 1.rujna 1955. godine. Područje njegova djelovanja obuhvaćalo je područje dotadašnje gradske općine Čakovec, te pripojenih općina Belica i Novo Selo na Dravi (NN, 35/1955., Zakon o području kotara i općina u Narodnoj Republici Hrvatskoj). Od 1957. godine u sastav općine Čakovec pripojene su ukinute općine Lopatinec, Mala Subotica i Nedelišće (NN, 35/1957., Zakon o izmjeni područja općina u Narodnoj Republici Hrvatskoj). Narodni odbor općine Čakovec djelovao je u takvom teritorijalnom opsegu do 1962. godine. Od početka listopada 1962. godine ukinuto je dotadašnjih 7 općina na području kotara Čakovec: Dekanovec, Donji Kraljevec, Prelog, Kotoriba, Mursko Središće, Štrigova i Čakovec, te je umjesto njih formirana općina Čakovec koja je obuhvaćala teritorij bivšeg kotara Čakovec, a područje općine Čakovec bilo je uključeno u sastav kotara Varaždin (NN, 39/1962., Zakon o područjima općina i kotara u Narodnoj Republici Hrvatskoj).

Status dostupnosti:
JAVNO

Napomene:
Opća napomena

Uz navedene fondove više informacija o djelovanju stvaratelja može se naći u srodnim fondovima Državnog arhiva u Varaždinu i Hrvatskog državnog arhiva u Zagrebu.

Napomena o izlučivanju

Nema sačuvanih podataka o izlučivanju kod stvaratelja. Već 2003. godine izlučen je manji dio gradiva koje se odnosi na financijsko i knjigovodstveno poslovanje poput poreznih prijava, poreznih rješenja i sl. Izlučenom gradivu rok čuvanja iznosi od jedne do pet godina. U Državnom arhivu za Međimurje postupak izlučivanja proveden je prilikom obrade i sređivanja gradiva od 2008. do 2011. godine. Tom prilikom izlučen je znatni dio gradiva koje se odnosi na financijsko i knjigovodstveno poslovanje

poput blagajničkih evidencija, iskaza pripisa i otpisa poreza, evidencija o naplati poreza, računovodstvene dokumentacije i sl. Pored toga izlučena je dokumentacija poput raznih duplikata i multiplikata. Izlučenom gradivu rok čuvanja iznosi od jedne do pet godina.

Napomena o sređenosti
Arhivistički sređeno

Napomena o tvarnim značajkama
Tvarni medij fonda čini papir. Većina spisa i dokumenata iz razdoblja koje obuhvaća fond sačuvana je u dobrom stanju osim ponekih iznimki kojima su ponegdje oštećeni rubovi. Knjige su uglavnom sačuvane u dobrom stanju osim što je kod ponekih prisutno manje mehaničko oštećenje.

Napomena o objavljivanju
Odobrena je objava onoga gradiva čiji sadržaj ne podliježe Općoj uredbi o zaštiti podataka (GDPR), odnosno Zakonu o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (NN 42/18). Samo za osobnu uporabu i istraživački rad. Reproduciranje zabranjeno. Izrada digitalnih i tiskanih reprodukcija na zahtjev (kopiranje ili skeniranje cjelovitog rada dopušteno je uz pisanu suglasnost autora).

Napomena o distribuciji
Umnožavanje je dozvoljeno sukladno Pravilniku o korištenju arhivskog gradiva i Pravilniku o radu čitaonice Državnog arhiva za Međimurje.

Obavijesno pomagalo
Sumarni inventar

Lokacija izvornika
Državni arhiv za Međimurje

Preuzimanje
Ugovor o razgraničenju i preuzimanje prava i obaveza nastalih razgraničenjem DAVŽ i DAM, 4. rujna 2008. godine (KLASA: 612-06/08-01/5 i URBROJ: 2186-26-01-08-1)

Vrsta zapisa:
Tekst

Vrsta sadržaja:
Tekstualni dokumenti